

31 ตามกฎข้อบังคับของกฎหมายการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชนอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับการจัดสรรโควตาด้านนักเรียน การกำหนดคุณสมบัติของผู้สอน การวางหลักสูตรและเกณฑ์การจบหลักสูตรวิชาทั่วไปและวิชาเฉพาะ ทุกหลักสูตรจะต้องบรรจุวิชาสามัญและวิชาเลือกประกอบด้วยวิชาภาษาเกาหลี ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 2 ภาษา ปรัชญาเบื้องต้น ประวัติวัฒนธรรม ทฤษฎีวิทยาศาสตร์ทั่วไป และพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย กฎหมายการศึกษากำหนดว่ามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะต้องมีบัณฑิตวิทยาลัยอย่างน้อย 1 สาขาวิชา เปิดสอนหลักสูตรที่มุ่งการค้นคว้าวิจัยที่ละเอียดลึกซึ้งสำหรับนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก

การศึกษาออกโรงเรียนในเกาหลี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทหนึ่ง เป็นการศึกษาที่จัดไว้สำหรับเด็กและผู้ใหญ่ที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการศึกษาภาคปฏิบัติอย่างเต็มที่

อีกประเภทหนึ่ง เป็นหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับวิชาเฉพาะหรือหลักสูตรพื้นความรู้สำหรับผู้ที่กำลังทำงานหรือผู้ที่ไม่ใช่นักศึกษา

มหาวิทยาลัยเปิด (The Open University) เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1972 มีระบบการสอนทางไกลและไปรษณีย์ เปิดสอนหลักสูตร 5 ปีสำหรับผู้ทำงานที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว โดยเปิดสอนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ เกษตรกรรม การประถมศึกษา และรัฐประศาสนศาสตร์

ศาสนาและความเชื่อ

เกาหลีเป็นดินแดนที่มีการผสมผสานระหว่างความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับคน “ทรง” ที่เรียกว่า มูตัง (Mudang) กับศาสนาหลักที่นำเข้ามาจากภายนอก

ลัทธิคนทรง เป็นความเชื่อดั้งเดิมที่ชนเผ่าดังกัสได้นำเข้ามาเมื่ออพยพมาอาศัยอยู่บนคาบสมุทร ลัทธินี้เชื่อว่าเทพดาและภูตผีปีศาจสิงสถิตอยู่บนโลกนี้ คนทรงจะเป็นผู้ทำการติดต่อด้วยพิธีกรรมเช่น สรวงให้เทพดาคุ้มครองมนุษย์และช่วยปกป้องไม่ให้ภูตผีปีศาจทำอันตราย ลัทธิคนทรงยังสอนว่า มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ดังนั้นคนจะต้องทำตัวให้กลมกลืนกับธรรมชาติ คนทุกภาคของเกาหลีมีความเชื่อในเรื่องคนทรงซึ่งจะมีพิธีเช่นไหว้ในเดือน 10 ของทุกปี

ส่วนศาสนาหลักที่นำมาจากภายนอก ได้แก่ ศาสนาพุทธจากอินเดีย ได้แผ่อิทธิพลเข้ามาเกาหลีโดยผ่านจีนเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 4 และแพร่กระจายไปสู่คนเกาหลีอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นศาสนาประจำชาติในยุคอาณาจักรซิลลา (ค.ศ. 668–938) และได้ลดความสำคัญไปในยุคอาณาจักรโคริโย (ค.ศ. 918–1392) ปัจจุบันมีคนนับถือศาสนาพุทธประมาณ 8 ล้านคน

ลัทธิขงจื้อที่เคยมีบทบาทสำคัญในยุคสามอาณาจักร (ปี 57 ก่อน ค.ศ.–ค.ศ. 668) ก็กลับมามีอิทธิพลเหนือพุทธศาสนา และกลายเป็นศาสนาประจำชาติในยุคอาณาจักรโชเชอน (ค.ศ. 1392–1910) ปัจจุบันมีคนนับถือลัทธิศาสนาขงจื้อประมาณ 4–8 แสนคน

ศาสนาคริสต์โรมันคาทอลิกเข้ามาในเกาหลีในราวคริสต์ศตวรรษที่ 17 และติดตามด้วยนิกายโปรเตสแตนต์ ศาสนาคริสต์ได้นำเอาระบบการศึกษาและสวัสดิการสังคมตลอดจนความรู้ในการปฏิรูปสังคมเข้ามาในประเทศ ซึ่งมีอิทธิพลต่อคนเกาหลียุคใหม่มาก ปัจจุบันมีผู้นับถือนิกายโรมันคาทอลิกกว่า 2 ล้านคน และนิกายโปรเตสแตนต์ราว 7 ล้านคน

ศาสนาอิสลาม เพิ่งเข้ามาในเกาหลีไม่นานนี้และเริ่มมีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ปัจจุบันมัสยิดตั้งอยู่ทั่วประเทศ 7 แห่ง และมีมุสลิมราว 20,000 คน

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มลัทธิใหม่ขึ้นประมาณ 240 กลุ่ม แต่ละลัทธิอาจจะมีสมาชิกหรือผู้นับถือจำนวน 10 คนไปจนถึง 600,000 คน และมีการเผยแพร่หลายลัทธิใหม่เหล่านี้ไปยังต่างประเทศด้วย เช่น ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อรวมเป็นหนึ่ง (The Unification Movement) มีผู้นำคือ สาธุคุณ ชันเมียง มูน เป็นต้น

ศิลปะวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

งานประเพณีและการละเล่นพื้นบ้าน เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา ครอบครัว อาชีพ เทศกาลสำคัญ พิธีพืชมงคล ฤดูอาหาร เช่น ไหว้บรรพบุรุษและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ งานประเพณีของเกาหลีจะมีเป็นประจำทุกเดือน เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ วันสำคัญทางศาสนา งานแข่งขันกีฬา งานฤดูการเก็บเกี่ยว งานทำกิมจิ เป็นต้น งานประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาติ เช่น งานทำพัตที่เรียกว่า พัตดาโน ทำด้วยผ้าหรือกระดาษที่มีการวาดลวดลายสีสันงดงาม มีประเพณีรำพัตเรียกว่า ระบำทุแซ ประเพณีรำรำของผู้แสดงที่สวมหน้ากากซึ่งจะบอกเรื่องราวได้หลายอย่าง เช่น ฐานะ ยศฐานบรรดาศักดิ์ และอุปนิสัย หน้ากากจึงเป็นปัจจัยสำคัญของประเพณี พื้นบ้านในสังคมเกาหลีและญี่ปุ่น ระบำหน้ากากมีชื่อเรียกตามถิ่นกำเนิดของระบำนั้น เช่น ระบำบองชาน มาจากเมืองบองชานซึ่งอยู่ตอนกลางของประเทศ ระบำฮาเวจากภาคใต้ และระบำกังเสียงจากภาคเหนือ

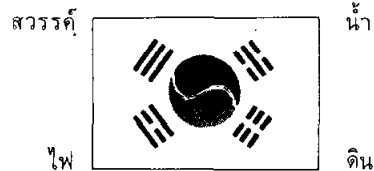
เครื่องดนตรีที่สำคัญ ได้แก่ กายา—กึม มีลักษณะคล้ายขิม มี 12 สายบรรเลงเพลงได้เกือบทุกประเภท เกียวมุน—โก มี 7 สาย ให้เสียงลึบและอ่อนละมุน กลองซังโก ชลู่ยี่ ปี่ และฆ้อง

เพลงประจำชาติ คือเพลงอารีรัง (Arirang) เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก เนื้อเพลงอารีรังแสดงถึงความรู้สึกรักชาติ มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และสังคมเกาหลีตั้งแต่โบราณกาล บรรยายถึงชายหนุ่มหรือหัวหน้าครอบครัวที่จะต้องจากคนรักหรือบ้านเพื่อไปต่อสู้กับศัตรูผู้รุกรานและขจัดภัยพิบัติให้บ้านเมืองมีความร่มเย็นเป็นสุข ทำนองเพลงจะเต็มไปด้วยความเศร้าที่จะต้องจากไปโดยไม่ทราบว่าจะมีโอกาสมาใช้ชีวิตร่วมกันอีกหรือไม่ คนไทยเรียกเพลงนี้เพี้ยนไปเป็นอารีดัง ซึ่งทหารไทยผ่านศึกสงครามเกาหลีเอามาเผยแพร่ และเป็นเพลงยอดนิยมของไทยในปี ค.ศ. 1953–1963

ธงชาติเกาหลี มีชื่อเรียกว่า แท็กคิ (Taegukki) มีรากฐานและความหมายมาจากปรัชญาตะวันออก มีรูปร่างกลมอยู่ตรงกลาง แบ่งออกเป็น 2 ส่วนเท่ากัน และเหมือนกันแต่กลับหัวกัน เป็นเครื่องหมาย หยิน (Yin) และหยาง (Yang)

เครื่องหมายหยางเป็นสีแดงอยู่ข้างบน หมายถึงพลังอำนาจทางด้านดี และเครื่องหมายหยินเป็นสีน้ำเงินอยู่ข้างล่าง หมายถึงพลังอำนาจทางร้าย ความหมายรวมสำคัญที่ต้องการแสดงว่า ถึงแม้มีการเคลื่อนไหวอย่างไม่หยุดนิ่งในขอบเขตอันไม่สิ้นสุดของจักรวาล แต่ขณะเดียวกันก็มีความสมดุลและกลมกลืนด้วยเช่นกัน

ส่วนเครื่องหมาย 4 อย่างที่อยู่แต่ละมุม แสดงถึงลักษณะสำคัญในจักรวาล 4 อย่าง คือ สวรรค์ ดิน ไฟ และน้ำ เป็นต้น

วรรณคดี ประเภทร้อยแก้วของเกาหลีมีมานานตั้งแต่อิลยอน (Il-Yon) ผู้เป็นนักประพันธ์สมัยราชวงศ์โครีโยได้บันทึกเรื่องราวของคนเกาหลี เขียนหนังสือประวัติศาสตร์เรื่อง ซามกุก—ยูซา เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 13 วรรณกรรมประเภทร้อยแก้วส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาของโลก ความเป็นอยู่ของผู้คนแต่ละสมัย และมีเรื่องสั้นที่แฝงคำสอนที่ดี

มีการเขียนหนังสือด้วยภาพเกาหลีที่เรียกว่า “ฮันกุก” (Han-gul) หรือที่เรียกว่า “อักษรยิ่งใหญ่” (The “great” letters) ที่สะดวกและง่ายต่อการเขียนและการพิมพ์ มีผลทำให้เกิดความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมพิมพ์และช่วยให้คนเกาหลีอ่านออกเขียนได้เพิ่มสูงขึ้น

อาหารเกาหลี ที่มีชื่อเสียงรู้จักกันดี ได้แก่

เนื้อย่าง เรียกว่า พุลโกกิ (Pulgogi) เป็นชิ้นเนื้อแช่น้ำซีอิ้วผสมงาและเครื่องเทศ แล้วนำมาปิ้งบนตะแกรงบนเตาไฟที่จัดวางไว้ที่โต๊ะอาหาร

ซินซอลโล (Sinsonlo) เป็นอาหารประเภทต้มใส่ผัก ไข่ และเนื้อ ใส่ในหม้อปรุง ตั้งไฟให้ร้อนบนโต๊ะอาหาร

กิมจิ (Kimchi) เป็นผักดองที่มีรสเผ็ดจัด มีการทำกิมจิและบริโภคกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณ จนกลายเป็นวัฒนธรรมสำคัญของเกาหลี มีเทศกาลทำกิมจิกันในช่วงเดือนพฤศจิกายนและต้นเดือนธันวาคมของทุกปีเพื่อเก็บไว้กินตลอดฤดูหนาว มีการทำกิมจิทั้งในเมืองและชนบท กิมจิจะทำด้วยผักกาดขาว ผักกาดหัว แกลบ ผักชีฝรั่ง ต้นหอมสด พริกแดง กระเทียม กุ้ง ปลา หมึก หอยนางรม และผลไม้บางประเภท เช่น แอปเปิ้ล แกลด และลูกแพร์ เป็นต้น รัฐบาลเกาหลีได้หยิบยกเรื่องกิมจิโฆษณาให้ต่างชาติรู้จักกันทั่วโลกถึงวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของเกาหลีควบคู่ไปกับความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน มีการสร้างพิพิธภัณฑ์กิมจิ ที่สถานีรถไฟใต้ดินซุงมุล (Sung Mulo) ใจกลางกรุงโซล เพื่อแสดงสิ่งของอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ทำกิมจิ วิธีทำและตำราเกี่ยวกับกิมจิทุกชนิดซึ่งมีมากกว่า 30 ชนิด มีรสชาติและวิธีทำแตกต่างกันออกไปตามจังหวัดและภูมิภาค

โสมเกาหลี เป็นสินค้าสัญลักษณ์ประจำชาติเกาหลี จนทำให้ประเทศเกาหลีได้ชื่อว่าเป็นประเทศโสมขาว (เกาหลีใต้) และประเทศโสมแดง (เกาหลีเหนือ)

โสมเป็นพืชสมุนไพรพันธุ์เดี่ยว สูงประมาณ 5–12 นิ้ว ขึ้นอยู่ตามไหล่เขา ทางน้ำเขา ระหว่างภูเขา และร่มไม้ขนาดใหญ่ เพราะโสมมีความไวต่อแสงแดดมาก โสมจะขึ้นได้ดีที่สุดในอากาศเหมาะสมมีอุณหภูมิประมาณ 70 องศาฟาเรนไฮต์ ดินดีมีแร่ธาตุอุดมสมบูรณ์ มีการระบายน้ำที่ดี และมีปริมาณฝน 1,300 มิลลิเมตรต่อปี โสมจะต้องใช้เวลาในการเจริญเติบโต การปลูกโสมเพื่อการค้า ผู้ปลูกต้องเอาใจใส่อย่างดีเพื่อจะได้รากโสมที่มีคุณค่าคุณภาพสูง

โสมเกาหลีแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ โสมแดงและโสมขาว

โสมแดง จะใช้รากที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป ใช้กรรมวิธีฝัง ดากแห้ง ทำให้โสมมีสีแดง และบรรจุหีบห่อด้วยกระบวนการพิเศษ มีราคาแพงมาก

โสมขาว ทำจากโสมที่มีอายุ 4–5 ปี ใช้วิธีล้างและดากแห้งด้วยแดด ทำให้โสมขาวมีสีเหลืองหรือสีครีม

สินค้าโสมทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นชาโสม หัวสกัดโสมเป็นน้ำ แคปซูลเม็ด รากแช่น้ำผึ้ง หรือสุรา จะต้องผ่านการรับรองและมีใบรับรองจากองค์การผูกขาดของรัฐบาลจึงถือว่าเป็นของแท้

โสมมีราคาแพงมาก ช่วยในการรักษาโรคและทำให้อายุยืน

พันธุ์โสมเกาหลีที่มีชื่อเสียง คือ จินเสงและพาแนกซ์

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

ให้นักศึกษาไปฝึกหัดทำอาหารเกาหลีหรือมีโอกาสรับประทานอาหารเกาหลี

สรุป

นับตั้งแต่ครั้งโบราณกาล เกาหลีได้รับสมญาว่าเป็น “ดินแดนอันสวยงามยามเช้า” (Land of Morning Calm) ที่ปกป้องถึงบุคลิกและสังคมของเกาหลีที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น คือ รักความเป็นไท รักดนตรีและกีฬา ชอบสนุกสนาน นิยมยกย่องนักปราชญ์ อดทน ขยันในการทำงาน มีความเด็ดเดี่ยวและจริงจังเพื่อให้ได้รับความสำเร็จที่มุ่งหวังไว้ มองโลกในแง่ดี และมีความทะเยอทะยานสูง อันหมายถึงการนำชีวิตครอบครัวและประเทศชาติให้มีความมั่งคั่ง และสงบสุข

ในขณะเดียวกัน เกาหลีเป็นประเทศเล็กที่มีความสำคัญมากในวงการเมืองโลกและต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชาติมหาอำนาจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะสถานที่ตั้งเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญ ทำให้ชาวเกาหลีมีภาพซ้อนอีกภาพหนึ่ง คือ ความทุกข์ยาก ความร่ำร้อนรุนแรง ฉลาดแกมโกง ดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอดทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ส่วนทางด้านสังคมและวัฒนธรรมก็ได้รับแบบอย่างมาจากจีนและญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจเพื่อนบ้านที่มีอิทธิพลและบทบาทสูงต่อเกาหลีในอดีต

ปัจจุบัน เกาหลีเป็นประเทศที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่มีความก้าวหน้าอย่างสูงรวดเร็วและสูงสุด เป็นที่รู้จักเลื่องลือไปทั่วโลก

การประเมินผลท้ายบท

1. เส้นแบ่งเขตระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ อยู่ที่เท่าไร
    1. เส้นขนานที่ 17 องศาใต้
    2. เส้นขนานที่ 17 องศาเหนือ
    3. เส้นขนานที่ 38 องศาใต้
    4. เส้นขนานที่ 38 องศาเหนือ
  2. เกาหลีตกอยู่ภายใต้อิทธิพลการปกครองของญี่ปุ่นกี่ปี
    1. 25 ปี
    2. 50 ปี
    3. 35 ปี
    4. 40 ปี
-

บรรณานุกรมตอนที่ 4 (เกาหลี)

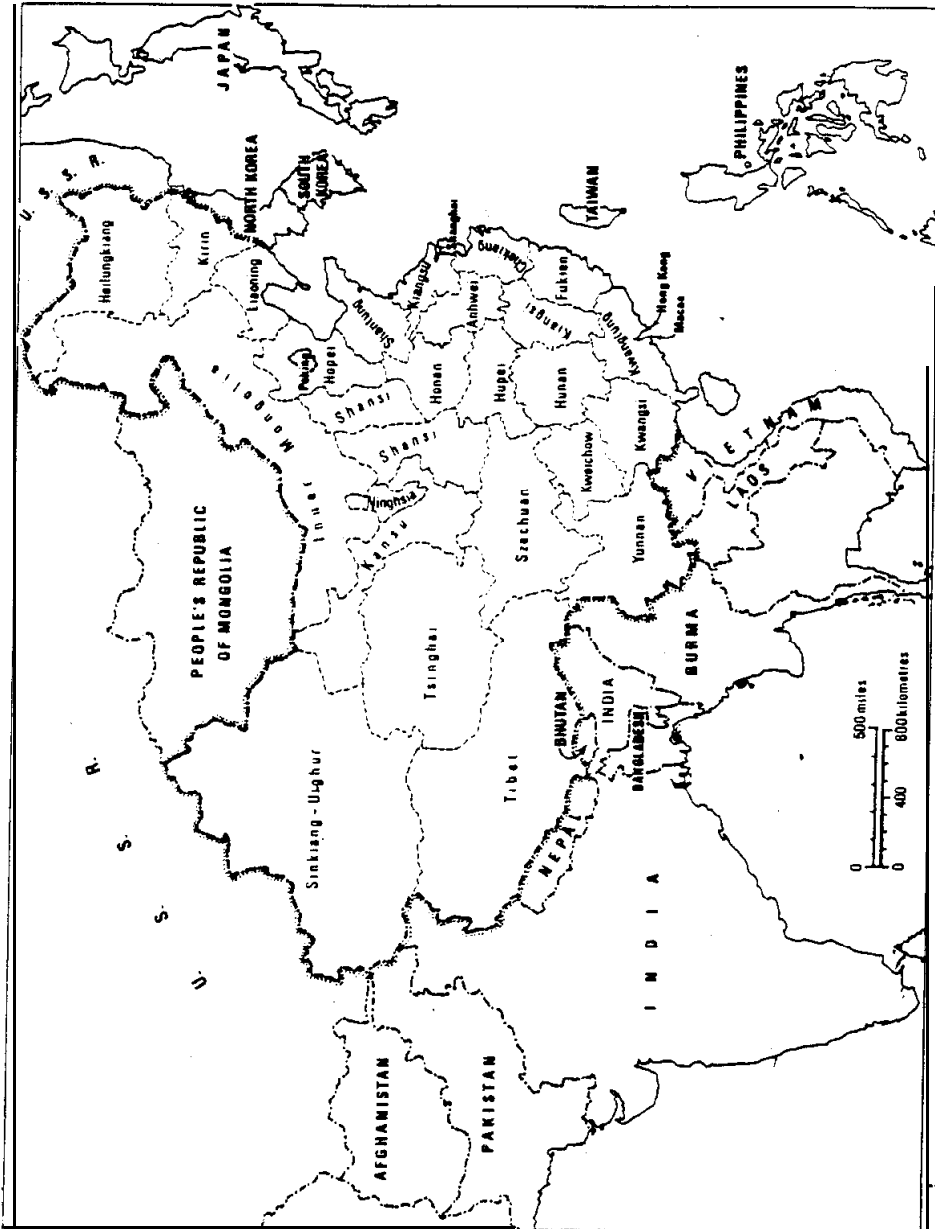
- ดำรงค์ ฐานดี. มนุษยวิทยาเบื้องต้นเรื่องสังคม และวัฒนธรรมเกาหลี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สำนักงานมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2534.
- ภูวดล ทรงประเสริฐ. ประวัติศาสตร์เกาหลีสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์การพิมพ์, 2530.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. บันทึกจากเกาหลีใต้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2531.
- สำนักข่าวสารเกาหลี. ความรู้เรื่องเมืองเกาหลี. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, 2517.
- สถานทูตสาธารณรัฐเกาหลี. คนเกาหลีและวิถีชีวิต.
Embassy of the Republic of Korea. **The Economic Development of Korea.** Bangkok. December,
1989.
- _____. **Education** in Korea. Bangkok, December, 1989.
- _____. **The Geography of Korea.** Bangkok, May, 1989.
- Fairbank, John K., and Others. East Asia : The Modern Transformation. Tokyo : Charles E.
Tuttle Co., 1973.
- Hahn Pyong Choon. The Korean Political Tradition and Law. Seoul : Hollym Publishing
Co., 1967.
- Han, Woo-keum. The History of Korea. Honolulu : The University Press of Hawaii, 1970.
- Korea National Tourism Corporation. Travelers Korea : Visit Korea Year 1994. April, 1991.
- Korean Oversea Information Service. The Republic of Korea. Seoul : Republic of Korea.
- McCune, G.M. Korea Today. London : Allen & Unwin Co., 1950.

แนวตอบและเฉลย

บทที่ 1

กิจกรรมการเรียนรู้ 1

สถานที่ตั้งเมืองสำคัญ ๆ ของจีน

แผนที่ประเทศไทย

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

1. แหล่งกำเนิดอารยธรรมเริ่มแรกของจีนอยู่ 2 ชายฝั่งลุ่มแม่น้ำฮวงโห โดยวัฒนธรรมเครื่องปั้นดินเผายังเขา พบมากทางภาคตะวันตก ส่วนวัฒนธรรมเครื่องปั้นดินเผาสูงชันพบมากทางภาคตะวันออก
2. การตั้งและย้ายราชธานีของแต่ละราชวงศ์ส่วนมากคำนึงถึงความปลอดภัยจากศัตรูทั้งจากภายในและนอกประเทศเป็นสำคัญ
3. หลักปรัชญาของขงจื้อเน้นการอยู่ร่วมกันของสังคมอย่างสันติสุขด้วยการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ส่วนหลักปรัชญาของเล่า ลือ เน้นการประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1. ผลงานที่สำคัญของจีน ซี ฮ่ง เต๋ ได้แก่ การประกาศลดอำนาจขุนนางท้องถิ่น พร้อมกันนั้นจัดการแบ่งหน่วยงานปกครองออกเป็นมณฑล มีผู้ว่ามณฑลเป็นผู้ควบคุมดูแล ต่ำลงไปเป็นอำเภอ นอกจากนี้ยังทรงประกาศใช้ภาษาเขียนแบบเดียวกัน ใช้เงินตราอย่างเดียวกัน
2. ความเจริญในสมัยราชวงศ์ถังซึ่งมีผู้กล่าวว่าเจริญที่สุด ส่วนใหญ่เป็นผลงานของผู้ปกครอง 2 พระองค์ด้วยกัน ได้แก่ จักรพรรดิถัง ไท-จง และพระนางบูเชกเทียน โดยเฉพาะทางด้านอาหาร ได้แผ่ขยายดินแดนไปทั่วทั้งภาคตะวันตกและภาคตะวันออก ทางด้านการต่างประเทศมีผู้คนเดินทางเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรี ค้าขาย รวมทั้งการเผยแพร่ของศาสนาต่างชาติด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

1. ราชวงศ์มองโกลเป็นราชวงศ์ของชาวต่างชาติ หาใช่ชาวจีนแท้ ๆ ไม่ อีกทั้งจำนวนประชากรก็น้อยกว่าที่เป็นชาวจีนแท้ ๆ สิ่งเหล่านี้สร้างความกลัวให้แก่ผู้ปกครองมองโกล จึงจำต้องวางกฎเกณฑ์ที่เข้มงวด ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของราชวงศ์เอง
2. ราชวงศ์หมิงแย่งอำนาจมาจากราชวงศ์มองโกลได้ ซึ่งในสมัยราชวงศ์มองโกลปกครองได้พยายามนำวัฒนธรรมของตนเข้ามา ทำให้ความเป็นจีนเสื่อมคลายลง จึงเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองหมิงที่เป็นชาวจีนแท้ ๆ จะต้องเร่งสร้างความเป็นจีนให้กลับมาอีกครั้งหนึ่ง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

1. ความล้มเหลวในระบอบสาธารณรัฐของจีนจนทำให้เกิดยุคมืดขึ้นมา เป็นเพราะความอ่อนแอเชิงทางการเมืองของซุน ยัต-เซ็น อีกทั้งความเป็นเผด็จการหรือความไม่จริงจังต่อระบอบประชาธิปไตยของหยวน ซีอ-ไซ

2. เป็นเพราะชาวจีนผู้รักชาติทั้งหลายเกิดความแคลงใจในระบอบประชาธิปไตยของชาติตะวันตก เมื่อรัสเซียให้ข้อเสนอที่ดีกว่า ชาวจีนจึงยอมรับ

3. เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนปกครองประเทศในปี ค.ศ. 1949 ผู้นำพรรคเริ่มทำการปฏิรูปประเทศให้เป็นสังคมนิยมที่ดี ขบวนการปฏิรูปต่าง ๆ จึงเกิดขึ้น โดยมีหลักการที่สำคัญว่าเพื่อรับใช้มวลชน

การประเมินผลท้ายบท

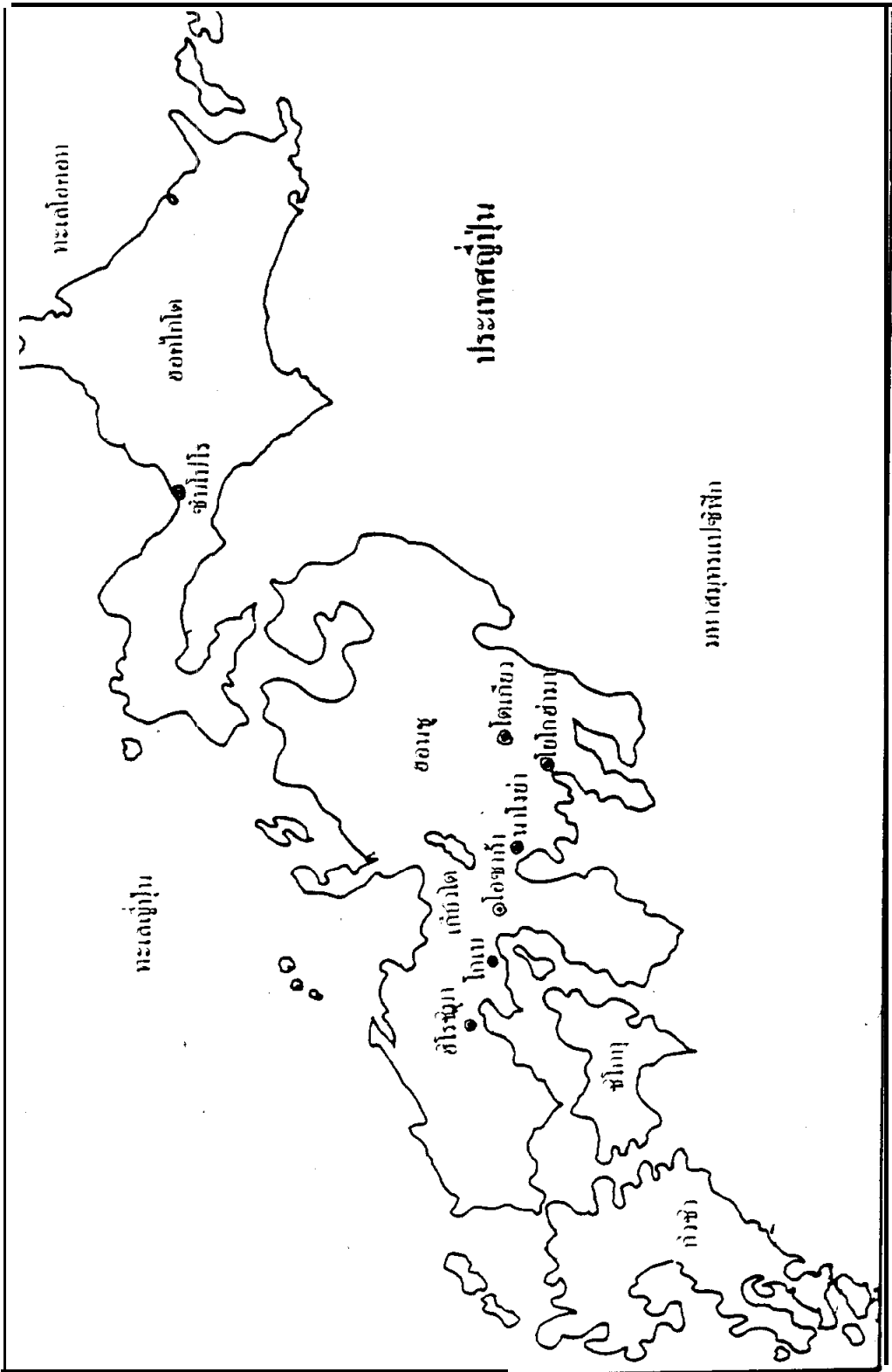
1. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 2
2. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 3
3. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 1
4. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 2
5. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 1

บทที่ 2

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

1. เกาะที่สำคัญของญี่ปุ่นเรียงตามลำดับจากเหนือจรดใต้ดังนี้ ฮอกไกโด ฮอนชู ชิโกกุ คิวชู ลักษณะของหมู่เกาะดังกล่าวที่เรียงเป็นแถวอย่างมีระเบียบทำให้ชาวญี่ปุ่นเป็นคนรักความเป็นระเบียบเรียบร้อย รักสวยรักงาม ฯลฯ

นักศึกษาสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องแผนที่และเมืองต่าง ๆ ได้จากห้องสมุด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 9 เป็นต้นมา ราชสำนักญี่ปุ่นลุ่มหลงในอารยธรรมจีน ทำให้ละเลยทางด้านการบริหารประเทศ อำนาจจึงค่อย ๆ เปลี่ยนมือไปสู่ขุนนางชั้นผู้ใหญ่จนในที่สุดก็สามารถจัดตั้งระบบโชกุนขึ้นได้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1. ในประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่นเกือบทุกสมัยเป็นยุคของการเลียนแบบ ยกเว้นในช่วงก่อนประวัติศาสตร์ที่ญี่ปุ่นสร้างอารยธรรมของตนเอง ที่สำคัญก็มีลัทธิความเชื่อ (ชินโต) เครื่องปั้นดินเผา โคมอน ยาโยอิ ส่วนที่รับมาจากต่างชาติก็มี เช่น ภาษาญี่ปุ่นซึ่งเลียนมาจากจีน รูปการปกครองซึ่งรับมาจากจีน เป็นต้น

2. เกิดมาจากความไม่พร้อมของผู้ปกครองญี่ปุ่นเอง อีกทั้งขัดกับธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของชาติด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

1. เป็นผลมาจากความสงบเรียบร้อยของประเทศ ส่งผลให้เกิดความเจริญโดยทั่วไป โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา ทำให้ชาวญี่ปุ่นเริ่มมองเห็นว่าระบบโชกุนนั้นไม่ใช่ระบบที่แท้จริงของญี่ปุ่น สถาบันจักรพรรดิต่างหากที่เป็นของญี่ปุ่นแท้ ๆ จึงหันมาสนับสนุนสถาบันจักรพรรดิขึ้นแทน รวมทั้งความอ่อนแอของโชกุนที่ไม่สามารถสกัดกั้นการขยายตัวของชาวต่างชาติเข้ามาสู่ญี่ปุ่นได้

2. รัฐบาลอิจิเมือถูกตะวันตกบังคับเปิดประเทศ ได้หันไปใช้วิธีการของตะวันตก เพราะเห็นว่าเป็นวิธีเดียวที่จะทำให้ชาติยิ่งใหญ่ได้เหมือนชาติตะวันตกทั้งหลาย นโยบายที่สำคัญก็คือการสร้างความมั่นคงทางการทหาร และความมั่งคั่งทางด้านเศรษฐกิจ

3. ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นเริ่มรับอารยธรรมจากตะวันตก โดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกา ประกอบกับบุคลิกส่วนตัวที่เป็นคนช่างคิด ช่างทำ เป็นคนขยัน สิ่งเหล่านี้คือสูตรที่สร้างความสำเร็จให้แก่ญี่ปุ่นทางด้านเศรษฐกิจในระยะต่อมา

การประเมินผลท้ายบท

1. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 1
2. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 3

3. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 4
4. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 1
5. คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 4

บทที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

การวาดแผนที่เกาหลีและสภาพภูมิประเทศที่สำคัญ เช่น เส้นแบ่งเขตที่ 38 องศาเหนือ ลงชื่อเมือง แม่น้ำ และภูเขาที่สำคัญ ๆ โดยหาข้อมูลแผนที่ต้นแบบได้จากหนังสือแผนที่หรือหนังสือทั่วไปที่เกี่ยวกับเกาหลี

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

อิทธิพลของอารยธรรมจีนมีต่อเกาหลีในสมัยอาณาจักรซิลลา ทางด้านการเมือง การปกครอง ภาษา วัฒนธรรม และแนวความคิด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

เรื่องสงครามจีน-ญี่ปุ่น และสงครามญี่ปุ่น-รัสเซีย นักศึกษาสามารถไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากเนื้อหาเรื่องนี้โดยตรง จากประวัติศาสตร์จีน ญี่ปุ่น และรัสเซีย ที่กล่าวถึงสาเหตุและผลของสงครามทั้ง 2 ครั้ง อิทธิพลที่มีต่อชาวจีน ชาวญี่ปุ่น ชาวเกาหลี และชาวรัสเซีย เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

การทำอาหารเกาหลี เช่น กิมจิ นักศึกษาอาจจะหาอ่านจากตำราอาหารแล้วทดลองหัดทำ หรือไปรับประทานอาหารเกาหลีที่บ้านชาวเกาหลี หรือภัตตาคารเกาหลีซึ่งมีอยู่หลายแห่งในประเทศไทย

การประเมินผลท้ายบท

1. คำตอบถูกต้องคือ ข้อ 4
2. คำตอบถูกต้องคือ ข้อ 3

แนวตอบการประเมินผลก่อนการเรียน

อารยธรรมเอเชียตะวันออกเป็นเรื่องราวของจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี ที่มีพัฒนาการทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่มีส่วนสร้างสรรค์และถ่ายทอดให้แก่กัน โดยเฉพาะจีนเป็นประเทศใหญ่และมีความเจริญมาตั้งแต่โบราณ อารยธรรมจีนเป็นแม่แบบสำคัญที่ได้ถ่ายทอดให้แก่ญี่ปุ่น เกาหลี และชนชาติอื่น ๆ

ญี่ปุ่นมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะ ญี่ปุ่นมีพัฒนาการสร้างสรรค์ชาติของตนเองทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมจนกลายเป็นประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ทั้ง ๆ ที่เคยเป็นประเทศแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 มาก่อน

เกาหลีมีลักษณะภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรอยู่ระหว่างจีนกับญี่ปุ่น ดังนั้น เกาหลีจึงมีความสำคัญทางด้านจุดยุทธศาสตร์ที่เป็นที่ต้องการของชาติมหาอำนาจ ทั้งจีน ญี่ปุ่น รัสเซียและชาติตะวันตกอื่น ๆ

ประวัติศาสตร์และสภาพภูมิศาสตร์ มีส่วนสำคัญในการกำหนดวิถีชีวิต เรื่องราวเหตุการณ์และความเจริญทางด้านอารยธรรมที่เกิดขึ้นในดินแดนเอเชียตะวันออก